

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: MOR VED BRØNDEN.

Citation: Aakjær, Jeppe: "MOR VED BRØNDEN.", i Aakjær, Jeppe: *Digte 1908-1918. - 1918*, Gyldendal, 1918-19, s. 133. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer02val-shoot-workid79256/facsimile.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Digte 1908-1918. - 1918

Til det den var slet ikke sen,
for ogsaa den var hvas.
Hans Tyrehals, hans Nakkeben
sprang som det skjøre Glas!

Og anden Tid med andre Mænd
drog ind i Sallingland,
mens røde Plage stak i Rond
langs Limfjords grønne Strand.

— Der var engang en Sallingbo.
Hans Navn det var Jens Hvas.
Fordi han brød sin Riddertro,
de slog hans Hals i Gras.

17/8 1916.

MOR VED BRØNDEN.

MIN Mor var bleven gammel,
dog endnu mere svag;
langs Stuens lange Skammel
hun listed hen sin Dag.

Derude lyste Vaaren;
dens Haner alle gol;
hvidvingede Duer
sig svang i dens Sol.

Hver Morgen friske Fugle
paa Pilens lodne Gren,
mens Støren sad og basked
paa Brøndens Vippesten.

Men Mor saa tungt mod Dagen
og den glinsende Stær;
den Vaar blev ikke hendes,
det følte hun her!

Den tynde Haand hun stemte
mod det smertende Bryst:
„For mig har Livet mistet
sin Fryd og sin Lyst.“

De hvide Duer svinged
om det mossede Tag,
og Størehannen jubled;
men Mor blev mere svag.

Da fødtes en Beslutning
i Hjærtets dybe Grund,
i hendes tunge Øjne
den tindred en Stund.

„Aa, daj mig ud til Brønden!
Kom, Dreng! Giv mig din Haand!“
hun ivred af sin vante,
beslutsomme Aand.

Jeg tænker vel, hun droges
af den samme Urtidskraft,
som Væld og klare Kilder
til hver en Tid har haft.

Det lidende og syge
vil staa en fattig Stund
og dulmes ved det,
som er rent og frisk og sund.

Det hvide Sand las strentet
paa Gangens gule Sten,
hvor Sofen havde prentet
sin Krins saa varm og ren.

Men foran Forstudøren
randt Lysets fulde Flod,
hun vakled ud i Strømmen
med prøvende Fod.

Og Gaardhanen galed
og rysted Strubens Lap,
mens Hønsene de løb
mod den Savnede omkap.

Og Duerne paa Taget,
som trukne i en Srør
de svang sig ud i Luften
til Ære for „vor Mor“.

Men Moders Blik var sløvet
i syge Nætters Ve.
Der var kun øet, kun Brønden,
hun higed mod at se.

Vel sligt kan tykkes mange
kun smaat og ingenting,
men denne Brønd var Centrum,
hvor hendes Liv var Ring.

Og hendes Slægt og Mødre
i samme gamle Gaard
var gaaet i Kredts om Brønden
i flere hundred Aar.

Her havde de da siddet
paa den slidte Malkestol,
naar Aftenofen trommed
og Kaalgaardsgjægen gol.

Naar der stod Ring om Maanen,
og andre Himmeltegn
i Sky, og Tordenblaanen
gav Løfte om Regn.

Her fandt de Læ og Føde,
Hvil for den matte Krop,
her blev de, til de søde,
som Bi, der er slidt op.

Aftenofen. Bekkasinu; *Tordenblaanen,* Tordanskyen.

Som deres *hendes* Verden, —
en Lykke ikkun tynd;
som deres *hendes* Færden
i Kredsgang om en Brønd:

Sin tynde Haand hun rakte
ud mod dens Ramme graa;
hun kunde lige magte
at lægge den derpaa.

Dybt nede mellem store,
ringsatte Kampesten
der laa den stille Kilde,
fredhellig og ren.

Et stort, tungsindigt Øje
saa oldingfjernt paa Syn;
aarhundredgammelt Mosset
hang over som Bryn.

Ergang i Fortids Ælde
var Kilden tryllet frem
for siden tavs at vælde
som Midtpunkt for et Hjem.

Et Hjem, et Hjem! et fattigt
og dog et helligt Navn,
en lille grønnende Verden
med tusinde Haab og Savn.

Og Kilden i Hjemmets Midte
— som Draaben paa Blomstens Bund
den læsked, uden at fritte,
hver Dyre- og Menneskemund.

Herhen kom — lige fra Ploven —
med Sved under Bringetøj,
med brudte Hudpletter paa Boven
det gamle, udslidte Øg.

Og Føljet, som blot skai sig øve
og endnu ej ved, om det tør,
men finder det voxent at prøve
det samme, som Moderen gjør —

Hvor haged hun, Koen, mod Aften,
herhen mod det blinkende Trug,
naar Føden og Mælken og Kraften
udspiled Yver og Bug!

Og Faaret fra solsveden Ager,
og Studen, som kjørnede Byg,
hver kom de saa hul og saa mager,
men gik som en Tromme saa tyk.

Saa blev den saa mild en Trøster
ej bare for Hors og Ko,
en god, forbarmende Søster
for alt i Mark som paa Lo.

Om Høg slog ned over Lærke,
og Vingen var ej for sen,
den Svage fandt Skjul mod den Stærke
i Brøndens mossede Sten.

Og Barnet, det klynkende spæde,
blev døbt i Treenheds Navn
i Vand, som med Spil og med Kjæde
var løftet fra Slægtsbrøndens Favn.

Og havde den døende Olding
nu naaet sine Lidelsers Maal,
der ræktes ham stille fra Brønden
en sidste kvægende Skaal.

— Saaledes den fædrene Kilde
i Dag som bestandig laa
og spejled en ringe Rille
af Foraarshimlens Blaa.

Af Feber halvt forvirret
den gamle keg dørned;
det var, som om hun stirred
dybt ind i Evighed.

Al hendes Sorg og Kvide,
hver bitter Vernedsstrand,
alt, hvad en Sjæl maa lide,
saa op fra Brøndens Bund.

Al Slægtens Graad og Klage
af Kvinde som af Mand,
dens Uraad — Aar tilbage —
hun læste det her i Vand.

— De taite længe sammen
det stumme Øjensprog,
der tænder Højerteflammen
før baade Munds og Bog.

O, ja, de taite sammen,
om Lykkesavn og -Synd,
mens Taaren tegnede Ringe
i hendes Skjæbnebrønd.

Men Lærkesangen skingred
ind gennem Port og Gaard,
mens Foraarsvinden fingred
ved Moders isgraa Haar.

Men ej hun agted Sangen,
ej Vindens varme Sug;
et Strejfblik over Vangen,
der laa saa grøn med Rug.

Saa vendte hun Vaaren Ryggen
med alt, den bar i sit Skjød,
gik ind og ordned sin Bryggen
og alt til en hedelig Død.